

e.195.

5925

Jukka Hilja.

R.Linderer.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

105

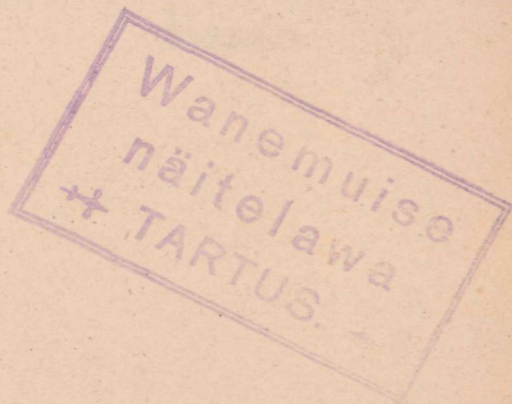
Eesti Üliõpilaste Seltsile
Wanemuise näitelawa poolt.

Inna kilja

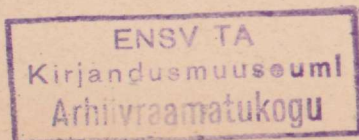
Kaljarnõng lauludega 1 waatuses.

P. Lindereri järel A. Simm.

Rich. Thiele muusika



Wanemuise näitelawa
September 1910.



76118

Osalised:

Ruus, majaperenões

Marie, tema tütar

Peeter Mätas, perepoeg maalt

Saarik, kooliõpetaja

Tuba Ruusa juures. Keskuks ja külje =
unsed.

1. etendusMarie [üksil, istub näputöö kallal]# 1. Laul

Siin istun ma ja õmblen küll,
 Kuid mõttes ainsult tema mul,
 Mu kallise, mu wara!
 Ja juuksed kaurid näharad
 Ja silmad selged säravad,
 Tais armastuse sära!
 Ja kaugelt terve hulga sees
 On ilu poolest teistest ees!
 Ja sirge nagu kuusepuu,
 Ja armumäest tema suu!
 Kui ilus tema kuju!
 Ja wäikesed, uhked wurrud tal
 On kenalt kirwis mina all!
 Tal ikka rõõmus tuju
 Ja kaugelt terve hulga sees
 On ilu poolest teistest ees!
 Et waimustaw on tema wiis,
 Ei üsagi ime pole siis,
 Kui pää mul segi ajab!

Ja imemikalt laulab ta,
 Ja hää, see alalõpmata
 Mul kõrus ikka kajab!
 Ja naugelt terve hulga sees
 On ilu poolest teistest ees!

Minu omaks peab ta saama kas tulgu
 mis taht! Ja lubas tänas minu isaga kõnelda
 Noh, sellest tuleb küll ilus lugu, sest isal ei ole
 aimugi, et meie juba aasta aega üksteist
 tunneme ja salajas üksteisele sina ütleme!
 Ja nüüd juhtus ta, ehk õigemini juhtis teda
 laulupidu toimetajad meie juurde korterisse.
 Kui ma ainult teaksin, miks isa teda sugugi
 ei salli? Kuutkümmendkuut mängida ja
 ilma asjade üle temaga juttu ajada - selleks
 on ta isale hää küllalt, aga kui ta nõud
 minu pääle peaks vaatama ehk mõne
 sõna minuga rääkima, siis saadab isa mind
 otsekohre kõõci, ehk läheb temaga kodust
 välja kõrdina. Aga olgu pääle, tema
 peab minu meheks saama! Ta on mu armas,
 viisakas, rõõmus - ja kuidas ta veel tantsib!
 Noh, ja ilus on ta ka, imeilus - ega sedagi

põlata ei või [Kuulottes] Keegi tuleb! Peaks
see minu Rudolf olema! [Ruusa häält on
kuulda] Ei see on isa! Oh! Ta kuuluse
halvas tujus olevat - tülitseb tüdrukuga.

2. etendus

Ruus Marie

Ruus [keskelt sisse astudes] Suu pead sa!
Mina tean, mis ma teen! [Wiskab unse sü-
dametäiega ninni]

Marie. Mis sul on papa?

Ruus. Midagi ei ole mul!

Marie. Ja siiski nii pahane! Mis sa silmaägu
pahandad?

Ruus. Noh kui sa seda just teada tahad -
kõige päält on mul selle venija worsti Petri
pääle süda täis!

Marie. Mingu tädi poja pääle?

Ruus. Mingu ärvnes nujutas mulle, et poiss
juba eila siin pidi olema!

Marie. Küll ta ikka tuleb, papaxene!

Egas sellega häda ei ole

Ruus. Ja muudugi on häda!

Marie [nõrnale] Mis ta sellest tädi pojast
ometi peaks tahtma?

Ruus [unisedes] Kooliõpetaja, keda me laulu-
pidu ajaks enese juurde korterisse võtsime,
jäab ka veel kaks päeva kaemini siia, kui
lubas.

Marie [rõõmsalt] Ah, see on tore!

Ruus So! Siis võib muudugi see plaanitegemine
härra Saarikuga edasi kesta!

Marie Ma ei saa aru, mis sul siis härra
Saariku vastu õige on?

Ruus Nii mõrdagi!

Marie Ta on ju imekõne inimene!

Ruus Keradusest ei saa nõhtu täis!

Marie Ta on kooliõpetaja —

Ruus Sellest ametist ei saa ta ammuigi
nõhtu täis!

Marie Ta võib aga varsti parema nõhu saada!

Ruus Võib olla, et ta siis iva rohkem ham-
ba alla saab! Aga ta ei ole sinu tädi poeg —
see on päiwig!

Marie Ogas kõik inimesed minu tädi pojad

7
ei wõi olla! Alles eila weel aapsid sa temaga
nii häameelega juttu, mängisid kuulkaismend-
kuut ja

Ruus Ku ja aga - [nõuawõhuga] wäimehens
ei nõlba ta mulle.

Marie [nõwale] Oh häda! Lootus halb [Wäl-
jas on häali kuulda]

Marie Lauljad peaksivad juba proowilt
tagasi olema.

Ruus Siis katsu, et kõwa saad!

Marie No muidugi! Wara ligu!

Ruus Kas saab warsti?

Marie Küll ma juba lähen. Ma pean siin
enne weel oma töö kokku parema [Teema
kawa juures tegemist]

Ruus Kiusupunn!

3. etendus

Endised. Saarik [palitid seljas

wihmawari käes, kübar pääs, kesnelt]

2.

Saarik Oi pagan, küll saab wõtta
Kuiid järest igapäe!
Sa proowilt proowi tõtta -

Ei hingerahu näe!
Kas tilkuga küll higi -
Ei wõi me kaewata!
Kes sihile siis higi
Saab ilma waewata?

Kõik 3 Kes sihile siis higi
Saab ilma waewata?

Marie [Saarikul waju käest ära wõttes]
Oh waeskest,
Ja käimised
On wäsind küll,
Best kuum kui hull.

Puus [wahelastudes ja waju oma kätte wõttes]
Käi kõnni sa,
Küll aidata
Wõin isegi -
Käi kärmesti!

[Kuna Puus waju eskotta wib, aitab Marie
Saarikul palitut seljast ära wõtta]

Marie Wõtke palit seljast maha,
Kuumaga ta kanda paha!

Puus [tagasi tulles]
Las ma ise aitan siin,

Palitu ka ära viin!

Marie. See rütuski

On tehtudgi!

[Viib palitu ära]

Puus [Saariku sübarat võttes]

Küüd sübara

Las võtan ma!

Marie ja Puus [korraga]

Miks tükid sa

Kii aitama?

Saab toime ka

Ju üksinda!

Saarik. Oh kui lahkelt vaeva näete,
Hõidku minu asju sääte!

Marie ja Puus Võtke uskudie
Teeme rõõnuga!

Saarik. Siis tuhat tänu teile
Ake rõõmsalt ütleme,
Et lahkust näetes meile
Kui vaeva nägite!
Kuid tõeks jääb ernetigi,
Miks ütlen ikka ma:
Kes sihile sus ligi

Saab ilma vaevata?

Kõik 3 Kes sihile siis ligi

Saab ilma vaevata?

Paarik Noh jumalale tänu, see pööv on jälle läbi!

Ruus Oli jälle tükk tööd?

Paarik Oi eh! Ei ole nalja asi! Palavus, tolm - ja selle juures veel karju kõigest kõrist!
Häämeeliga joonisin nüüd ühe klaasi õlut.

Marie Ma lähen toovkohe paar pudelit ved-
rust.

Ruus Küll ma seda isegi teen! Mine sina aga sööki ja muretseda lõunasöögi eest.

Paarik Sellega on ju aega, armas härra

Ruus. Ma pean enne sööki üks tund aega hinge tagasi tõmbama tervest sellest müllust!

Ruus [kõrvale]. Kuu see Peeter ometi kard-
tuleks!

Paarik [Mariele]. Kuu perenaene siis mi-
pau tahab olla ja mulle tilgakese õlut
muretseda!

Ruus [Mariele]. Ahnugipärast, mine siis!

[Kõwale] See hakkab siin juba käskusid andma!

Marie. Ma jooksen! [Duttu ära]

Saarik [Mariele järele hüüdes]. Ärga aga koguni ära jookse, Marie preili!

4. etendus

Siis Saarik

Saarik. Oh, härra Siis, kas teate ka, et ma veel paar päeva Teie poole korterisse soovin jääda. Seal on sinu päale laulupidu veel paar noolekut.

Siis [tusaselt]. Ma tean, ma tean!

Saarik. Siis võime veel mitu partiid muut-
nummendraut mängida, kas pole tore?

Siis. Avalisult ütelda, härra Saarik, nii häa meelega kui ma teid siin näen, on mul siiski praegu muumide poolest natuke tülikas.

Saarik. Kahi või tõde ikka?

Siis. Kahjaks päris tõde. Ma ootan ühte teist võõrast.

Saarik. Mõnda hilist laulupidulist?

Siis. Ei. Oma õepoega.

Saarik. Koh siis on asi küll natuke paha. Aga ehk leiata minu jaoks ometi veel sellens paariks ööks ulualust - kõige lihtsamal viisil. Mul ei ole praegu kuhugi minna, sest wõõrastemajad on kõik käis. Ega see õepoeg mind ometi häbenema ei hanna.

Puus. Tema tuleb siia isesuguse plaaniga - kosjanõuuga.

Saarik [häkitselt]. Mis? Kosja? Oi tuhat! Tuleb ta juba täna?

Puus. Ta pidi juba eila siin olema. Külapoega iga silmapilk tulla võib.

Saarik. Pagana pihta, minul oli koguni midagi muud mõttes, kui kuitõmmendikaut mangida!

Puus. Kahju küll! Ma pean wälja maja pidamise järele vaatama minema. Habandage!

[Kõrwale] So, nüüd teab ta wähemalt, kuidas lugu on! [ära minnes] Nägemiseni seniks!

[Ära]

5. etendus

Saarik [üksi, siis]. Alare

Saarik No nüüd on wälge wäljas! Alwasin,

et asi üsna trabe, aga nüüd tuleb see poiss ja
näpsab mul roosi nina eest ära! Marie ei näe
sellest ka aimugi olewat. [Marie tuleb sisse]

Ah saäl ta tuleb juba.

Marie [õllega] Siin on tilgake jahedat õlut,
loputage sellega tolm alla! Ah, isa on ära!

Saarik [tusaselt] Oieti on mul jänne hoopis
ära läinud! [Joob klaasi ühe söömuga tühjaks]

Marie Mis siis on juhtunud, Rudolf? Mis isa
sulle vastas?

Saarik Ah! Ma ei ole temaga veel rääkinudgi.

Marie Ja, aga mis pärast sa siis viivitad?

Saarik Kas sina siis tõesti midagi ei tea?

Sinu vanamehel on noõume sinu jaoks teine
peigmees plaani peäl.

Marie Ei ole võimalik!

Saarik Tema õepoeg, keda ta juba eilasest
saadik siia ootab.

Marie Peeter Skätas? Ma peaaegu juba
arvasin!

Puus [näiteseinte taga] Marie! Marie!

Marie Tulen kohe!

Saarik Kõik meie ilusad lootused moksas!

Marie Aga mina ei lähe eladesgi sellele
labasele talumatsile!

Saarik Ka mina, kallikene, luban sulle:
sina üksi oled minu mõrja ja pead selleks
ka jääma!

Marie. Ainult sinu mõrjaks ja muud mi-
dagi?

Saarik Mis sa siis veel nõuad, mu ingel?

Marie Mina nõuan, et niisugune tubli mees
nagu sina, mitte otsesõke julgust ei kaota -

Ruus [ukse vahelt]. Marie, liha kõrbub
ära! [Tagasi]

Marie. Ja, ja küll ma tulen! [Edasi rõneldes]
Waid et ta kõik teib, mis võimalik, et aga
sihule saada!

Ruus [tuleb uksest ja tõmbab Mariet saba pidi]

Wõtku sind see ja teine, nüüd lõpeb mul kan-
natus!

Marie. Ka lähengi juba! [Ruus ja Marie ära]

6. etendus

Saarik [üksi]

Saarik. Julgust mitte kaotada, sihule saa-

da! Tont võtku, tüdrukul on õigus! Kui
 mehine mees pean ma seda tegema!
 Aga kõige peält on tarvis asjale hästi
 tundma õppida, et siis parajaid abinõu-
 sid valida. Harkkame siis hoollega silmi
 lahti hoidma! [Paremale poole ära]

J. etendus

Peeter Akatas [jõuka perepoja moodu vii-
des, kepp ja väike kohver käes, tuleb meskest]

#3. Etteasturnise laul

Sin olen siis mina, sin ongi see koht,
 Kull onu ja tütar niid rõõmsad on joht,
 Et Peeter on wumaks saand päralt ma,
 Ehk kaua küll lasmis neid kannatada!
 Mul õnne kui tõrwa on alati küll,
 Ja kõik lähel korda mul mõnda onis hull!
 Üks wiga mul ainult, kus mina ka lään,
 Et igalpool alati hüljaks ma jään!

Kõlm aastat käis wanapaar laulatud teel,
 Kuud pärya puudus neil inxagi veel!
 Ahu isa see pahandas sagedasti
 Ja lootuse wumaks veel kaotasgi!

Sääb ometi üks kord siis ilmusin ma,
Münd ema siis kallistas õndsusega!
Ja isa see ütles: küll oodata sai -
Kaks aastat see jõmpsis kas hiljaks meil jäi!
Kord koolis nii koolmeister pajatas mulle
Jäab püssiroht leidmata vististi sul!
Noh, püssiroht leidmata, mõtles mu meel,
Ei ole ju kellegi õnnetus meel!
Kus pagan sa seda siis teha nüüd võid,
Kui ammu ta leidis üks muustas ühis nõid?
Kis mina siis sinna nüüd parata saan,
Et igalpool alati hiljaks ma jään!
[Kohalikud naljasalmid]

Noh, Peeter Kätkas on sin, aga ei onu ega
onutütart naha! Olgu päale, küll ma nad üles
otsin, kui ma ennast natuke kohendanud
olen. See pagana eelane jant on mind päris
ära wintsutanud [Lõtkub maha ja awab oma
wäikse kohvri] Kõige päält otsinre selle kurga
üles, mis isa onule saatis. Onu mestab vist küll,
et ma mitte juba eila ei tulnud. Olga see en
ju minu wana waga: ma jään ikka hiljaks!
Ah, käes ongi see kiri

8. etendus

Kuus. Peeter

Kuus [sine tules] Kuu ma ometi arvata
teaksin - [Peetrit nähes] Ah, kas ma õigesti
näen - sääal ta ongi wimars!

Peeter [üles tõustes] Onu! Tere jumalime! Palju
terwisid ema ja isa poolt ja - ja - sin on
ka kiri!

Kuus [naeratades]. Ah so, kaas kiri! [awale
kirja] Mis siis õemehel mulle weel kirjutada
on, wiks on meie wahel juba kokku räägi-
tud.

Peeter. Ma arwan, ta palub, et mind lahkesti
wastu wõetaks.

Kuus [kes kirja läbi lugenud]. Beda olen sin
ma ilma kirjatagi teinud. Aga nüüd ütles
mulle, pois, mis pärast sa alles tänast tuled,
kuna sa ometi juba eila pidid tulema?

Peeter. Ah, sellega on keeruline asi. Kõige-
päält jain ma eila õhtul wõngist maha.

Kuus. Beda ma juba arvasin!

Peeter. Aga waewalt kolm minutit puudus!
Uskuge mind onu, waa nägin weel, kuidas ta

minema) tessutas!

Ruus Kolm minutit või kolm tundi, see ei muuda asja! Fõsi on aga see, et sa omast vedelast wisist veel ei ole lahti saanud.

Peeter Belleest olen ma aga täna hommiku juba tund aega enne rongi minekut waksalis.

Ruus Siis olensid sa pidanud juba nelya tunni eest siin olema. Waksalist siia jõuale ju poole tunniga ja hommikune rong tuleb kella poole kümne ajal sisse.

Peeter Ja, aga see jant -

Ruus Mis sugune jant?

Peeter Waadake, onu, ega ma selle aon-giga veel jaamast tulema ei saanud.

Ruus Toho söget! Tund aega enne rongi minekut jaamas ja jääb siiski veel maha!

Peeter Ja aga ilma oma tahtmata.

Ruus No mis tont sind siis jälle kinni pidas?

Peeter Kordnikud!

Ruus Kordnikud? On sul aga sõjru!

Peeter E-e- ega sõjruuse pärast! Nemad tahtsidwad minu üle protokollu teha selle

mürgeli pärast, mis mul näertsis laulu-
pidulistega oli

Puus. No see on aga mees! Tuleb kesja
ja läheb tee pääl näertsis karkluma!

Peeter Egas ma ei karkelnud. Selle juures
on see koolmeister siin, kes sääl näertsis
oma laulukorraga juhtus olema. Minna
tahtsin prelidega vähe juttu ajama min-
na, aga koolmeister sai kui kark rihvaseks!

Puus. Külap sul ikka nokk tub listi täis
oli.

Peeter Ma olin ainult paar klaasi õlut
kordnukkudega joonud.

Puus. No muudugi! Need saidad sinu mu-
huljuva!

Peeter Neie ajasime hääd juttu. Kemand
saatsivad mind preltsid oma laua
juurde kutsuma ja sääl see tüli tuligi.
Koolmeister nõudis protokollit tegemist,
kordnukud katsusivad lepitada - selle
mülinä hulgas pistsin minna plehku. Õlu,
mis tellisin, jai muudugi maksmata.

Puus. Oh sina õnnetusekott küll! Mink see

siis kohe öösise rongiga siia ei sõitnud?

Peeter. Ma ei julgenud maksalisse minna, sest teised sõitsivad ka öösise rongiga. Nad olksivad mind kinni võtnud. Ma pugesin jaama juurde tehnikajasse öömajale. Hommikku hiulisin saält maksalisse, aga - korduvad sunnikad saäl, tahavad vägisi protokolle teha: minna olla koolmeistrit söimanud ja kartsimeest petnud. Mis muud kui minne kartsijuurde tagasi asja seletama.

Luus. Seletasid siis kuni lõunase rongini!

Peeter. Kartsime sain liikudega ära lepitada, noh, ja koolmeister mind ei tundnud. Ja, ja nüüd olen ma kõigest sellest jandust pääsnud ja otsaga siin!

Luus. Küll oleks sulle kere pääle vaja, mu wana kui sa ka oled!

Peeter. Ja, aga ma olen siiski üks pagana poiss, kes kõigest sellest keerust ilusasti välja wäänles.

Luus. Noh, näita siis, et sa ka mõja keeruses pagana poiss oled. Ma saadan Maie siia

ja siis tee asi ilma pikema jututa te-
maga tahaks.

Peeter E-e- nõnda äkitselt nagu
imelik. Kas ei võiks vast homme?

Ruus Ei, otsukohe peab see sündima!

Peeter Aga ma tahaksin ometi enne
teisi viideid selga panna -

Ruus Kui sina siin vietega jäandama
hakkad, siis võib veel asi usna lühita
minna. Ja shariest sa ometi ilma
jääda ei taha?

Peeter Beda küll - aga nii äkitselt!

Ruus Tühi leri! Otsukohe! Kas saa-
dan sharie siia, sina ütled talle enne
paar meelitusi, puistad siis oma
südame välja ja - asi nudi! Mida
varem, seda parem! Saad aru!

[Ära]

9. etendus

Peeter [üksi]

Mida varem, seda parem! Mul on tä-
na üleüldse nii petsik olla ja nüüd
veel mine kosima! Aga kuhugi ei

pääse! Siis muud kui süda rindes Paris
 kosjaplaani ma nüüd küll esimese ver-
 luga onutütrele wälja ei pahwata, ma
 paljalt ajan äärweerimööda juttu.
 Tawis ikka enne wähe silmi seletada.
 Saagi ütleb alati: Tasa ja targu! Aega-
 mööda asjad käiwad! [Pöörab parema-
 le poole minema, sel silmapilgul tuleb
 Saarik sisse]

10 etendus

Saarik [paberussi suutsedes, ajaleht wäl-]

Peter.

Saarik. Tuhat ja tuline!

Peter. Jumalissapajake!

4 Duett

Saarik. Oi pagan wõtku! Mis ma sin maen?

Peter. Oh hulde truuas! Nüüd lõusu ma taen!

Saarik. See wõrukael, kes söimmas mind,
 Nüüd õpetada woin ma sind!

Peter. Wabandage!

Halastage!

Ma tegin teile pahandust,
 Ma palun lahkelt wabandust!

Saarik. Sa oled weider wilets mees,
 Niid wabis ed sa minu ees!
 Baad nuhelda, ei kingi sull!
 Mis otsid siit? He! Niid wasta mull!

Peeter. / Oh waadake, kallis aivolimees,
 Kuulge mind, teil on ka süda sees! /
 Tulin wahelinnas waatama,
 Lugu luse ules otsima -
 Oh, las ma tõmban wahelinge!

Saarik Te paremtuldud teed niid ära minge!

Peeter. / Bin olegi mul wahel asja just -
 Ma palun lahkelt wabandust: /

Saarik Bahahaha! Ta palub lahkelt wabandust!
 Sa kelm! Ma tunnen sinu wüt!
 Sa üttele mull' mis otsid siit?!

Peeter. Ei hakka seda salgama -
 Ma oma onu tulim waatama!

Saarik Siis sina oledgi see weider mees,
 Sind ootas onu nagu tuli sees!

Peeter. Ahu onul on tütar, Marie ta nimi!

Saarik. Ju ammui teada see on mul paremini!

Peeter. / Ja teada ma ka tulim waatama just -
 Ma palun lahkelt wabandust: /

Saarik Hahahaha! Tä palub lahkelt wabandust
 Sa wõõrsil tulid, aru saan,
 Kuid ütle mulle, mis on su plaan?

Peeter Ma tulin, õigust ütelda,
 Et onutitart naeseks kosida!

Saarik Oi tuhat tulet, tema ta on,
 See pöisi logard, wilets konn,
 Kell piintaks Maieet mul käest ära

anda -

Peeter Kuid sind me wõime puuri panda!
 Oh teeme ehk parem wast lepitust -
 Ma palun lahkelt wabandust!

Saarik Hahahaha! Tä palub lahkelt wabandust!

Peeter Ma olen süüdi,
 Palun unusta!
 Ja, ja, unusta!

Saarik Kiu rasket kurja süüdi
 Ei wõi unusta!
 Ei wõi unusta!

Peeter Kulla pai kooliõpetaja härra,
 leppige parem minuga ilusasti ära
 Andke mulle andeks!

Saarik Ei tule mulle mõttesegi! Kiu =

sugusele häbemata poisile andeks anda, kes kõrtsis enmast täis lakub, wõrastele inimestele toorelt kallale kipub ja wimaks weel kordnikkude käest protokollid eest plehku pistab. Kas teate ka, mis siis tuleb kui Teid selle eest kohtusse kaewatakse?

Peeter Ei, aga ma wõin arwata: istuda!

Saarik Ja - aga kui kaua?

Peeter Kas õige kaua wõi?

Saarik Kergelt ei pääse! Kas te enne ka olete karistada saanud?

Peeter Isa käest olen küllalt wõksida saanud.

Saarik Lollus, ma arwan, kas teie kohtu poolt kunagi olete karistatud?

Peeter Ei ole weel oma elupäewad kohtusse jalagagi saanud.

Saarik Bee weel raskendab asja [kõrwale]

Tawis poissi wähe hirmutada [kõwasti]

Isatahes saate teotamise eest paar kuud wangi. Kõrtsimehe petmise eest aasta ja kümme kuud kindlusesse ja kordnikkude käest putru panemise

26
est kolm aastat sunnitööle - kokku
vast viis aastat tühmi, ühes sellega kaosta-
te mõis õigused.

Peeter. Kaesewõtmise õiguse kah?

Saarik [naeru tagasi heides]. Jüstament.

Peeter. Jumal hoidku küll! Minna olen
nii wagane ja tasane inimene, minna
ei ole veel kenagi kellelegi musta küüne
wäärtgi kirja teinud - ja nüüd korraga
wangi kindlusesse ja sunnitööle! Kõn-
gist õigustest veel ilma kah! See on
mu elu ots! Kas kooliõpetaja härra ei
lepiks minuga ära, ma maksan kahju-
tasu ja hääd liigud.

Saarik. No nüüd on aru käes! Arwate,
et mind siis arwate liikudega liigutada
saab, nagu kõrtsimeestgi? Selle poolest
exsite kõvasti.

Peeter. Armas taewas, ma olen walmis kõik
tegema, mis te aga nõuate, aga ärge ai-
malt mind kohtusse kaewake, sest kohust
pelgan ma kui tuld.

Saarik. Koh, olgu pääle, ma tahan lei-

lin olla, aga - ainult kahe tingimisega!

Peeter. Kas või kahekümne tingimisega!

Saarik. Kuudas! Skeest sõnast! Esiteks: teie ei tohi oma onutütart mitte kosida.

Peeter. Ja kuudas ma teda siis muudu ära võtta saan?

Saarik. Te ei võtagi teda ära!

Peeter. Ja, aga onu ütles -

Saarik. Mina ütlen aga, et teie ei võta, sest muudu lähete viieks aastaks vangis, kindlusesse, sunnitööle ja kaotade kõik õigused.

Peeter. No siis ma küll parem teda ei võta.

Saarik. Just nõnda! Teisest, teie peate selle üle suu mis meie vahel juhtus ja mis meie kokku tähtsime.

Peeter. Nõnda palju kui ma jään!

Saarik. Iha annan, seda te ikka jääte!

Peeter. Ah, teie ei tunne mind!

Saarik. Ei, ma ei tunne teid, aga - keegi tuleb! Pius - suu pidada! [Bel-

kohast märki tehes]

Peeter [järele tehes, kurvalt] Siin pida-
da!

Baarik [kõrwale] Müüd saame näha,
kas see poiss oma kosjaplaani ei jäta!
[Ara]

II. etendus

Peeter [Siis] Marie Baarik [kõrwal-
ukse vahelt]

Peeter. Ja mis muust müüd õige saab
siis? Ma tulin siia, et naist kosida,
aga - selle tükki eest võin oma viieks
aastaks vangis kindlusesse ja sunnitöö-
le saada ja kõik õigused kaotada.

Oleksin ma ometi natuke ennemini
siia saanud, kui seda pagana kooli-
õpetajat veel siin ei olnud. Aga see
on ju minu vana viga, et ma ikka
hiljaks jään

Marie [tuleb kõrwale]. Pääl see puupäi
Peeter ongi? Ma olen uudishimulik,
mis ta mulle ütleb. [kõvasti] Tere ka
Peeter!

Peeter [magusa viisakusega] Ah!

Tere jah, onutütar!

Marie. On see tõsi, mis papa mulle jutustas, et sa eila selle pärast ei saanud tulla, et sul politseiga tege- mist on olnud?

Peeter. Ja - ei - see on, see pagana kooliõpetaja - [lööb omale suu päale] kõrvale] nõh, nüüd oleksingi juba wälja lobisenud! [kõwasti] Ei, ei - ma ei tea midagi!

Marie. Kuidas? Mina ei tea midagi. [kõwale] Sa häbeneb! [kõwasti] Kas tulid meile ainult wõrsile wõi oli sul päris asja ka?

Peeter. Asja? Ja, waata, onutütar, ma tulin nimelt, et - ma tahtsin - ehk õieti ütelda - kas ma tohin - [tulid jälle meelde] ah ei - ma ei, lohi mitte!

Marie. Ütle aga ära, ilma häbenenema- ta! Sa tulid mulle kosja?

Peeter. Jah, päris õige! Ma tahtsin - ma peckin - kosja -

Saarik [ilmub ukse vahel]

Peeter [teda nähes] Aga võin ju ka pärast -

Saarik [ühvardab Peetrit sõrmega]

Peeter Ohk õigemini - [kindlasti]

Ei ma ei mõtlegi naasevõtmise peale!

Saarik [hõmbab ennast tagasi]

Marie [võimsalt] Sa ei mõtlegi naasevõtmise peale?! Ah sa armas häa Peetrikehe sulle keet pean ma sulle kaela langema! [Teel seda]

Saarik Jah, minu kaela langeb võin!

2. etendus

Peeter, Marie [Pärast] Saarik
Peeter [sisseastudes ja neid käsimäes nähes]

Aa - väga ilus, et nõnda sõbraliselt juuba kokku lepite. Kõik korras?

Marie Jah, papa, kõik on kõige paremas korras.

Peeter [kinnalt] Jah, kõige paremas korras!

Peeter Tubli! [Tasa Peetrile] Kas ütlesid juuba, et sa seda kosida tahvad?

31.

Peeter. Ei, onu, selle jätsin ma ilusasti te-
gemata!

Ruus [pää peäle langedes] Mis? Lamba-
pää, kas ma sulle ei ütelnud, mis sa tegema
pead?

Peeter. Ma oleksin seda ka teinud, aga -

Ruus. Noh - aga? Mis sääl siis veel puur-
dus?

Peeter. Julges puudus!

Ruus. Noh, osta natuke, seda muretseme
sulle varsti! [Wõtab kapiist paar pudelit
veini välja]

Peeter. Mis ta nüüd sääl minuga peäle
tahab hakata!

Ruus. Marie, too klaasid ja wala sisse.

Marie [toob klaasid ja walab sisse]. Hää
meele pärast joon minagi klaasikese
kaasa.

#5. Joogilaul ja ensemble

Ruus:

Wõtke klaasid karmesti,
Täitke tassis nad järgesti,

Kaunist kõlal kokku lööge,
Lahkel laulul laialt jooge!

Weinist muutub wõmsaks meel,
Läheb ladusaks meil keel,
Kenaks kerkib kuju,
Wein teeb tublist tuju!

Ruus, Marie, Peeter. [Koor]

Weinist muutub wõmsaks meel
Läheb ladusaks meil keel,
Kenaks kerkib kuju,
Wein teeb tublist tuju!
Wiwalleru, lalalala
Tralalala!

Ruus.

Siid tead poiss, mis teha sul!

Peeter.

Mul weinot päe on üsna hull!

Ruus!

See mõni tilk ka häda teeb!
Kas see siis mehe maha lööb?

Peeter:

Ka katsun õige!

Ruus

Püsti pää!

Säh, maitse veel!

Peeter [jook]

Oi küll on häa!

Marie Oh häda, kui tee jalgust saab
Ja mull' siis kosja juttu aele!

Baarik [kõnval unse pääl]

Oi pagan võtku viimaks veel
Tal veinist lahti lähel keel!

Kiind olgu pää
Ja silm mul häa!

Kuus Juaeg on käe,
Kand valmis seie

Ja katsu teha nettu
Kiind kindlat kosjajuttu!

Peeter See vein küll teeb,
Et veri keeb!

Kiind vististi ma ütlen
Mis temaga ma mõtlen!

Armas Manni!

Baarik [wähele astudes]

Kui sõbraid weini juressõnu
säewad,

Sis seltsilist nad lahkel meel näwad!

Peeter [kõwale]

Oh häda, wõlihärva sin!

Puus [niisamat]

See mees on päris aist ja puun!

Marie [welab weel ühe klaasi teist ja ula-
tab Saarikule]

Kas tohin paluda ehk Teid?

Saarik [wõtab klaasi]

Ma loodan, wabandate meid!

Marie Tulgu sober sagedast,

Ikka tere tulemast!

Wõib ta kauem wiinitada,

Saame whkem wõmustada!

Weini juures seadus nii

Ikka olnud alati

Põõm ja auusam iha

Kadugu kõik wiha!

Kõik Weini juures seadus nii

Ikka olnud alati

Põõm ja auusam iha,

Kadugu kõik wiha!

Hiwallera, kalalala!

Tralala!

Kuus Müüd Peeter, ette võta see
Ja ära enam viivita!

Sa julle talle müüd,
Mis sinu õige püüd!

Peeter Oh taevataat, küll on see hull,
Ei tule meelde täppi mull!

Saarik Hahahaha! See õnnetu!
Tal keel on pehme ju!

Kuus Mis pelgad sa?

Küll lähed ka!

Kui arvad, et ei lähe,
Weel võta julgust vähe!

[walab talle klaasi tuis]

Peeter [jook]

Wein paha aab,

Tast julgust saab! [Mariele]

Ma olen siia tulnud,

Sa oled wist ju kuulnud,

Armas Manni -

[Saarik waatab temale terawalt otsa,
ta jääb äkitselt weit]

Kuus Waat' mii on õige, küll ta lähak!

[Mariele]

Ta midagi sull'õelda tahab!

Peeter. Ei, ei, ei ütle elu sees!

Puus. Mis on siis jälle, arglik mees?

Saarik. Wast mein on talle kahjulik?

Marie. Kää mein on ikka kasulik!

Saarik. Wein on tulus taewa tilk,
Tema mõjub silmapilk!

Mõnel muudab nina värvi,

Mõnel rikkesse aab näwi!

Aga wein see süsgi teeb,

Et meil veri kuumalt keeb!

Sellepärast jooge,

Weinil kiitusot tõoge!

Kõik Aga wein see süsgi teeb,

Et meil veri kuumalt keeb!

Sellepärast jooge,

Weinil kiitusot tõoge!

Wiwallera, lalalala!

Talala.

Puus. Muud on mul sellest jäändamiset
hinnu täis, nüüd raagin muna sinu
eest! Armas laps, Peeter tahab sind no-

sida!

Peter [Saariku hoiatust nähes] Ja - ei!

See on eksitus!

Kuus. Kõrvas niid ei ole! Sa oled vist küll pääst lage! Kõi oled sa maal kürtis kolu ära kaotanud.

Peter [roguni rõhkunud]. Kui te minuga veel tõelema hakkate, siis pistan plehku!

Kuus. Ära ole püsti ummal. Miks sa siis plehku tahad pista?

Peter. Best kui Teie mind vägisi sunnite naist võtma, siis - siis -

Kuus Kõ mis siis - ?

Peter. Pandakse mind viieks aastaks vangis, sindlusesse ja sunnitoole ja ma kaotan kõik õigused!

Kuus ja Marie. Mis?

Peter. Jah! [Pistab hirmuga keskkuselt punuma]

13. etendus

Saarik. Marie

Saarik [ei saa naeru tagasi hoida] Ha - haha! See on tore! Suurepäraline!

Marie. Mis sel poisil õige on? Kust ta need hullud mõtted on võtnud?

Saarik. Küll ma sulle pärast kõin aravõletan. Pääsi on et me temast lahti oleme. Niiüd tahan ma vanamehe juures oma õnne katsuda.

Marie. Tee seda kohe!

Saarik. Kõigi aabitsate juures, mis ma oma avolilastele päha olen tuupunud, seda teen ma!

Marie. Mina tahan omalt poolt teha mis väin. „Tse!“ - tahan ma ütelda - „jätta see rumal Peeter sinna paika!“
 „Sa võid omale kõige parema ja tubli-
 ma mehe väimeheks saada - ja see on praegu sin!“ [Putter ära]

14 etendus

Saarik [üksi]

Saarik. Kõige parem ja tublim mees!
 Hm! See on lab nii magus! Kõik läh-
 heb täna toredasti. Peiss putkas ee-
 male ja mina seen lähemale - oma

sihile! Marie on ka nii meeldiv, et tõmbe
 kee nohe rinnale, kui näed!

#6. Couplet

Kui mõnda neidu näed sa,
 Kes hullel vast võkullist ka,
 Kel turja pääl on julgesti
 Kolmkümmend aastat ammugi,
 Kes siiski tükib mehele -
 Siis muud kui hoiu eemale!

Kui aga nägust neidu näeb su silm,
 Kel näol paistab kevadene ilm,
 Kel süda hää ja lahti õnnele -
 Siis muud kui kiiresti tõmbe rinnale!

Kui näed peenet mamselit,
 Kes vahvalt mängib klaverit
 Ja õnnu luulesalme seab,
 Kuid maja värgist vähe teab,
 Mis parem sünniks temale! -
 Siis muud kui hoiu eemale!

Kui aga tunnud neidu, kes teeb tööd
 Ja hoolsalt orjab kas või päevad ööd,
 Kes vaeva suurt ei pane tähele -
 Siis muud kui kiirest tõmbe rinnale!

Kui mäed sõnaxangelast
 Kes jultust peab vägevast,
 (Kuis tuleks ilmas elada
 Ja vara ära jagada),
 (Kis tööga teenind iga mees -
 Siis ütle kalle: tee see es!
 Kui aga keegi väiksel asju aab
 Ja väes tele wimse ära jaele,
 (Kas olgu omal naljatee woi es -
 Siis ütle kirest: see on meie mees!
 [Kohalikud naljasalmud]

15. etendus

Pruss. Marie. [Siis] Saarik

Pruss [ähkides]. See poisitõu jooksis
 kui lõõper, ei saanud enam kätte [Mariele]
 Las ta aga jooksta - see ei ole ka kellegi
 mees sinu jaoks - niisugune jänis!

Marie. Et sa sellest omeli wimmas aru saad!

Saarik [on selle aja sees jälle sisse tulnud]

Et müüd asjad juba tublisti segi on läinud
 ja selgust hadasti tarwis on, siis tohin
 ma teie tütre kätt paluda.

Ruus ja Teie arvate, et mina selle pöö-
le muudkui jah ja eamen ütlen?

Marie. Ah, papa muidugi!

Saarik. Ma ei olegi nii halb mees teie
tütre jaoks, nagu te arvate. Külapa ma
juba Teie tütre auusasti ära teidan.
Pääle kooliõpetaja palga on mul veel
kaunis kena pärandus ukka onu poolt
kindel.

Ruus. Kikas onu? Aga - see on noquni
teine asi! Oigust ütelda, kooliõpetaja
härva, ega mina nii väga Teie vastu
ei olegi, Teie olde mulle palju rohkem
meelt mööda kui see vedelvarst Peeter
Mätas - aga -

Saarik ja Marie. Mitte mingisugust
aga! Kas tohime loota?

Ruus. No minugipäras!

Saarik ja Marie [kaelustavad vanaamest]
Hurrah!

Ruus. No häa küll! Häa küll! Mis te
nüüd minuga jahite!

Saarik ja Marie [üks teisele kaela langedes]

16. etendusEndised. Peeter

Peeter [hingetult] Ma unustasin oma
kohvri maha!

Puus Oleks õigem olnud, kui sa ka ära
oleksid unustanud siia tagasi tulla!

Peeter Mõni asi mul ikkagi meeles sei-
sab. [Mäeb Saarikut ja Mariet] Ah,
koolihärra on siis minu Marie ära kosi-
nud. Ja, tema tohib seda, temal ei ole
tarwis selle eest viieks aastaks wangi,
kindlusesse ja sunnitööle minna ja
kõik õigused kaotada.

Saarik Arge muretsege midagi, sõber,
küll teie leiata omale ka kohase kaasa!

Peeter Kui ma aga jälle hiljaks ei jää!

A 7. Lõpsulaul

Peeter

Mis ma ka teen ja kuhu lään,
Ma igapidi hiljaks jaan,
Kas tee mu pärast tõrna!

Saarik:

Te jätkate sõber nukker meel,
 Önn teidgi tuleb eluteel,
 Ei jäta ta teid kõrva!

Maie:

Siid lõpuks ära lepime!
 Ja sõbralikult lahume!

Kaik:

Siid lõpuks ära lepime!
 Ja sõbralikult lahume!

[Lõpp]

